

Valašské Klobouky

Valašské papuče

Modrotlač

Stála expozícia v Červenom dome.

❁ Vznik mesta

Markrabě Karel, neskôr cisár Karel IV., zveril úlohu kolonizovať časť brumovského pohraničného panstva istému Ješkovi, a tak v roku 1341 možno datovať ukončenie určitej fázy výstavby dedín Klobúk a Poteč. O 15 rokov neskôr bola vydaná listina, ktorá nariaďovala vystavať na návrší nad doterajším mestom nové - Nový Klobúk. Ako dôvod boli uvedené časté povodne, avšak vzhľadom na rozlohu námestia možno povedať, že hlavnou úlohou nového mesta malo byť vytvorenie centra hospodárskeho pri moravsko-uhorskej hranici. Rozsiahle štvorcové námestie poskytovalo ideálny priestor pre trhy.

❁ Trhy a jarmoky

Najstaršie trhy sa konali v mestečku od 40. rokov 14. storočia, a to po štvrtej veľkonočnej nedeľi. Dôležitou listinou hospodárskeho rozmachu v roku 1404 bolo udelenie mestečku právo konať 14-dňový ročný trh v období svätej Kataríny. Okrem nich boli v tomto období trhy týždenné, ktoré sa konali vždy v stredu. Spojenie oboch mestečiek nastalo v roku 1423. V nasledujúcom období sú doložené listiny o konaní osem dňového jarmoku o „Smrtnéj nedeľi“ (1510) Cenné výsady dostali Klobouky v roku 1579, kedy cisár Rudolf II. pridal Kloboukám štvrtý trh, a to v utorok po obrátení svätého Pavla a týždenný dobyčský trh. Neskôr je spomínaný aj trh spojený so sv. Markétou. Konanie jarmokov v takomto počte možno považovať za prejav hospodárskeho rozmachu Klobouk, ktoré boli od 16. storočia mestom. V druhej polovici 16. storočia fungovali v Kloboukách cechy mäsiarov, ševcov a predovšetkým súkenníkov. Súkenníctvu sa na Morave darilo, toto textilné odvetvie vyrábalo predovšetkým pre export.

❁ Remeslá

Súkenníctvo - Valašské Klobouky boli súkenníckou výrobou preslávené už v 16. storočí a v 17. storočí si súkenníci nechali potvrdiť rozšírené cechovné artikuly. V tejto dobe sa každý druhý klobúcky mešťan živil súkenníctvom, už vtedy vozili Klobúčania svoje výrobky na trhy po celom Uhorsku, ba dokonca i na Balkán. V 60. rokoch 18. storočia bola vo východomoravských mestách, zvlášť pričinením manufaktúrneho úradu, zavedená výroba lepších druhov súkien. Niektorí klobúcki súkenníci sa potom začali špecializovať na výrobu vojenských rovnako-krojových látok, iní potom na hrubé prikrývky a biele súkno, hnedé a čierne súkno sa používalo na výrobu košiel (haleny) a nohavíc. Domáca hrubá vlna už zvýšenej produkcií a požiadavkám nestačila, a preto Klobúčania vo veľkej miere vyrábali z kvalitnejšej vlny uhorskej. K roku 1800 bolo v Kloboukách zapísaných až 509 pracujúcich majstrov (čo bolo vtedy najviac na Morave) a ich výrobky boli ponúkané na trhoch nielen v Uhorsku, ale aj v Kroměříži, Brne a Viedni. Podoba súkenníctva v Kloboukách je zaznamenaná v prvej polovici

19. storočia ako výroba troch druhov súkna: tzv. „kaptouchy“, „houně“ (silná tkanina vyrobená z hrubej vlnenej priadze) a modré jemné súkno. Súkna „kaptouchy“ sa vyrábali z vlny, boli to ľahké látky, ktoré sa v rôznych farbách vyvážali do Budapešti a tam ich kupovali tureckí obchodníci na tapetovanie izieb a háremov. Druhý klobúcky výrobok boli „houně“ na selské obleky zvlášť na Valašsku a Slovensku. Tretí druh súkenníckej výroby bolo modré súkno, niekedy tiež nazývané „vstatské“. S takýmto súknom sa chodievalo na trhy do Uhorského Brodu, ale zvlášť na Slovensko, do Trenčína, Ilavy, Pruského či Púchova.

Manufaktúra a známe valašské papuče - začiatkom manufaktúrneho obdobia boli vytlačaní remeselníci tovarňami, ktorým neboli schopní konkurovať, a tak im ostávali trhy v blízkom okolí, najmä na Slovensku v okolí Trenčína a Púchova. Zchudobnelí súkenníci sa buď preorientovali na poľnohospodárstvo, no väčšina sa po polovici 19. storočia zamerala na šitie papúč. Papučári vlastne začali robiť vo väčšej miere to, čo sa dlho robilo podomácky. Na zimu sa šila „houněná“ obuv, ktorej základom bola zosilnená podošva starobylých „kopytec“ obúvaných do kožených krpcev. Pre mešťanov boli šité čierne či hnedé, pre dedičanov biele. Najstaršími výrobkami boli papuče „haklíkové“, lemované zeleným alebo červeným súknom, a „šnurovacie papuče s „ringlami“ z čiernej kvalitnej „houně“, olemované čiernou lemovkou a so „štepovanými“ podošvami. Tretím typom boli „komótky“.

Červený dom - v tomto dome je predstavené najznámejšie klobúcke remeslo - súkenníctvo - spolu s pláteníctvom a farbiarstvom. Tu sa predstavuje nielen dobové zariadenie „světnice“ či čiernej kuchyne, ale pri návšteve Červeného domu spoznáte tiež výrobné postupy remesiel.

Drevenice - neďaleko Červeného domu smerom na Brumov stojí „Pivečkova drevenica čp. 7“, ktorá ukazuje domácnosť „valašského ševca“. Ďalšie drevenice v susedstve sú čísla 10 a 11 (o túto sa starajú ochrancovia prírody Kosenka). Všetky tieto drevenice každoročne ožívajú pri Valašskom mikulášskom jarmoku.

❁ Pravidelné podujatia

Jún - Júl - Valašské kumštování
August - Stretnutie muzikantov
v Bielych Karpatoch
December - Valašský mikulášsky jarmok

Súbory:

Národopisný soubor Klobučan

<http://www.klobucan.cz>

Folklórni soubor Důbrava

<http://www.vsdubrava.cz>

Dechová hudba Valaška

Cimbálová muzika Vincůch

<http://www.cmvincuch.cz>

Stará radnica

Typická valašská drevenica

Zariadenie čiernej kuchyne

